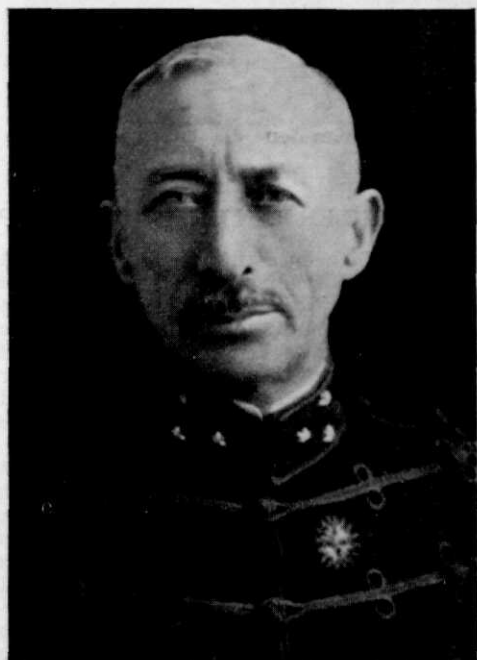

LEVEN EN STREVEN IN DE KONINKLIJKE LANDMACHT

DE NIEUWE COMMANDANTEN DER Iste EN IVde DIVISIE EN
DE NIEUWE CHEF VAN DEN GENERALEN STAF

J. VAN ANDEL,
Generaal-Majoor, Commandant
der Iste Divisie.

J. J. G. BARON VAN VOORST TOT VOORST,
benoemd Generaal-Majoor, Commandant
der IVde Divisie.

J. H. REYNDERS,
 Generaal-Majoor, benoemd Chef van den
 Generalen Staf.

PIONIERS RUIMEN EEN GEDEELTE VAN EEN PIJLER VAN DE HEMBRUG OP.

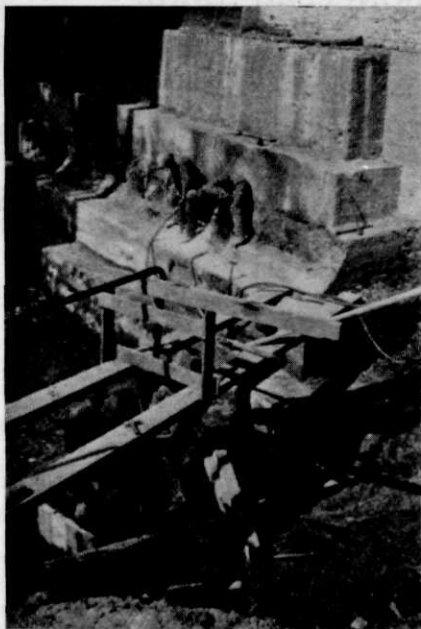
Bij herhaling wordt door Rijks-, Provinciale en Gemeente-autoriteiten, door aannemers, enz. de hulp van de pioniers ingeroepen voor het opruimen van ijzer- en steenconstructies, e.d. met behulp van springstoffen. Aan deze verzoeken wordt, wanneer dit slechts eenigszins mogelijk is, steeds gaarne voldaan. Dergelijke opruimingen toch moeten veelal onder moeilijke omstandigheden worden verricht, zoodat zij zeer nuttige oefeningen in het gebruik van springstoffen vormen, nog daargelaten dat hierdoor de zoo gewenschte samenwerking tusschen burgerij en weermacht wordt bevorderd.

Als een van de vele, aldus in den laatsten tijd verrichte opruimingen moet worden genoemd het opruimen van een gedeelte van een der pijlers van de Hembrug.

In verband met de werkzaamheden, welke worden uitgevoerd voor het verbreden en verdiepen van het Noordzeekanaal, ter verbetering van de scheepvaartverbinding Amsterdam—Noordzee, moest deze pijler dieper worden gefundeerd. Hiervoor was noodig het laten zakken van twee gewapend-betoncaissons, waarop door middel van een zwaren gewapend-betonbalk de oude pijler moest dragen. Het werk werd uitgevoerd door de N.V. Amsterdamsche Ballast Maatschappij onder directie van de Nederlandsche Spoorwegen.

Teneinde in de toekomst voldoende vaarbreedte in het Noordzeekanaal te verkrijgen, moest een gedeelte van den ouden pijler worden afgebroken, n.l. de verzwaren van den pijler in zijwaartsche richting, in totaal $\pm 250 \text{ m}^3$ beton. Het beton was zeer hard, zoodat opruiming met sloophamers zeer bezwaarlijk was en zeer veel tijd en arbeid zou eischen.

In verband hiermede werd deze opruiming met behulp van springmiddelen uitgevoerd door pioniers, waarvoor een springploeg werd aangewezen, bestaande uit één onderofficier en twee man onder bevel van den eerste-luitenant M. DE BOER. Voor deze opruiming werden als eischen gesteld, dat door den springarbeid de blijvende fundeering van den pijler niet mocht worden beschadigd, terwijl de werkzaamheden zoodanig moesten worden geregeld, dat het drukke treinverkeer op de lijn Amsterdam—Zaandam ongehinderd zou kunnen doorgaan. Teneinde de fundeering van den pijler niet te beschadigen, moest de springarbeid zeer voorzichtig geschieden en konden alleen kleine ladingen worden gebruikt. Tevoren werd de oude pijler geheel ontgraven. Daarna werd in iedere versnijding door middel van pneumatische boorhamers een groot aantal verticale gaten geboord

Afb. 1. Het maken van de boorgaten.

Afb. 2. Het resultaat van een ontploffing.

(afb. 1). In elk dezer gaten werd een kleine lading van 0,15 kg trotyl aangebracht en zorgvuldig opgestopt. Een aantal van deze ladingen werd gelijktijdig electrisch ontstoken (afb. 2). Op deze wijze werd versnijding na versnijding opgeruimd, zonder dat beschadiging van het overige deel van den pijler werd veroorzaakt.

Door het uitzetten van een post bij de bedieningscabine van de brug en een beveiligingssysteem met vlaggen, werd gezorgd, dat niet werd gesprongen zoolang een trein passeerde of op komst was.

Het werk had een vlot verloop; de kosten van de uitvoering waren zeer gering en aanmerkelijk kleiner dan voor opruiming met sloophamers benoodigd zouden zijn geweest.

UIT DE LEGERORDERS.

Nr. 68 M. A. Ministerieele beschikking van 28 Februari 1934, IIde Afd. B, nr. 82.

VOOR MILITAIRE AMBTENAREN VERBODEN ORGANISATIES.

Ter kennis van de militaire ambtenaren wordt gebracht, dat onder het verleen van eenigerlei steun aan groepen, of vereenigingen van personen ten aanzien waarvan den militairen ambtenaar aansluiting of steunverleening is verboden, mede wordt begrepen het deelnemen aan of bijwonen van openbare of andere vergaderingen of bijeenkomsten van zoodanige organisaties of vertakkingen daarvan.

BERICHTEN VAN PERSONEEL AARD.

Bij de Lichte troepen.

Overgeplaatst.

Kapitein D. VAN VOORTS EVEKINK, van den Generalen Staf, in zijn rang en ouderdom van rang voor 9 maanden overgeplaatst bij het wapen der cavalerie en belast met het bevel over een der eskadrons van het 3e Halfregiment huzaren, 1 April.

Overleden.

Reserve-tweede-luitenant F. E. L. Graaf VAN BYLANDT, van het Ie R. H., 21 Januari te 's-Gravenhage.

Bij de overige wapens en dienstvakken.

Benoemingen

tot officier van gezondheid der 2e klasse.

C. M. VAN DER LINDEN (23 Febr.).

tot militair apotheker der 2e klasse.

J. CREMER (5 Maart).

Bevorderingen.

Met ingang van den aangegeven datum zijn bevorderd:

tot reserve-kolonel bij Staf VIIe I. Brig.:

reserve-luitenant-kolonel W. G. VAN HOOGENHUIJZE, van R. J., (12 Febr.).

tot reserve-officier van gezondheid der 1e klasse:

reserve-officieren van gezondheid der 2e klasse W. A. LEVY (1 Maart), A. QUERIDO (4 Maart), G. J. DE VRIES (13 Maart), A. E. MARCUS en J. C. HUIJSMAN (17 Maart), W. H. GISPEN (22 Maart), Dr. A. R. Jonkhoff en J. J. Lubsen (29 Maart);

tot officier van gezondheid der 1e klasse:

officier van gezondheid der 2e klasse H. Vos, (17 Maart);

tot generaal-majoor, Commandant der Ie Divisie:

Kolonel J. VAN ANDEL, van den Generalen Staf, Chef van den Staf H. K. V. (1 Maart).

tot generaal-majoor, Commandant der IVe Divisie:

Kolonel J. J. G. Baron VAN VOORST TOT VOORST, Commandant der Brig. Gr. en J. (Ie I. Brig.) (2 Mei);

tot generaal-majoor:

Kolonel L. J. DE WOLF, Hoofdintendant (1 Mei);

tot generaal-majoor:

Kolonel H. DE IONGH, Inspecteur van den Vrijwilligen landstorm (2 Mei) wordende hij tevens belast met de waarneming van de functie van inspecteur der infanterie;

tot kapitein:

eerste-luitenant J. C. H. FRASER, van 7e R. V. A. (26 Febr.);

tot reserve-luitenant-kolonel voor speciale diensten:

reserve-luitenant-kolonels-titulair Dr. J. C. ERINGAARD, W. ZWEERTS DE JONG en Mr. A. Baron VAN HEECKEREN VAN KELL, zoomede majoor voor speciale diensten S. PRINS, allen van het Vrijw. landst. korps Motordienst (3 Maart);

tot luitenant-generaal:

bij het wapen der infanterie:

Generaal-majoor H. G. WINKELMAN, Commandant der IVe Divisie (1 Mei);

bij het wapen der artillerie:

Generaal-majoor M. Ridder VAN RAPPARD, Inspecteur der artillerie (1 Mei);

tot generaal-majoor:

bij het wapen der genie:

Kolonel W. R. A. SLICHER, Commandant in het 2e Genie-commandement (1 Mei).

Overplaatsingen, detacheringen, enz.

Kapiteins A. B. NEUJEAN, van van het 14 R. I. en K. J. EVENWEL, van het 7 R. I., overgeplaatst onderscheidenlijk bij het R. Gr. en bij het R. J., 12 Febr.

Eerste-luitenant Mr. H. J. KRULS, eervol ontheven van zijn werkzaamstelling bij het D. v. D. en overgeplaatst bij het 2 R. V. A., 1 Mrt.

Kapitein C. ELDERMANS, adjudant van de Landst. groep Amsterdam, bestemd tot Commandant van het Landst. verband Amsterdam, 15 Febr.

Eerste-luitenant F. M. NELEMANS, van het Landst. verband Amsterdam, bestemd tot adjudant van de Landst. groep Amsterdam, 15 Febr.

Tweede-luitenant J. Kropf, van 16 R. I., werkzaam gesteld bij het Landst. verband Alkmaar, 5 Febr.

Eerste-luitenant H. STARING, van 21 R. I., definitief werkzaam gesteld bij de IIe Afdeling B van het D. v. D.

Tweede-luitenant F. J. A. LUTZ, van R. M. A., overgeplaatst bij het 7 R. V. A., 24 Febr.

Luitenant-kolonel H. L. VAN ROYEN, eervol ontheven van zijn werkzaamstelling bij de Ve Afdeling van het D. v. D. en bestemd tot eerstaanwezend ingenieur te Amersfoort, 16 Juli.

Majoor J. DE RONDE BRESSER, eerstaanwezend ingenieur te Amersfoort, werkzaam gesteld bij de Ve Afdeling van het D. v. D. en op 2 Juli e.k. bij dit Departement gedetacheerd.

Kapitein J. P. T. H. MAKKINK, van Staf genie, overgeplaatst bij R. G. Tr., 1 Mei.

Eerste-luitenant C. J. J. STOOBVOGEL, ontheven als adjudant bij het I-R. G. Tr., overgeplaatst bij Staf genie en werkzaam gesteld te Utrecht, 1 Mei.

Eerste-luitenant P. DE KOCK, benoemd tot adjudant bij het I-R. G. Tr., 1 Mei.

Kapitein J. J. MARLET, van het R. G. Tr., benoemd tot adjudant van het korps, 1 Mei.

Eerste-luitenant F. H. ZEGERS, van het 21 R. I., overgeplaatst bij het 16 R. I., 15 Febr.

Kapitein H. P. DE HEER, van het 3 R. I. gedetacheerd ten buree van den Chef van den Generalen Staf, overgeplaatst bij den Staf inf., 10 Febr.

Majoor D. M. LUCARDIE, van 6 R. V. A., overgeplaatst bij het 2 R. V. A., met bestemming voor de functie van schietinstructeur, 1 Maart.

Majoor V. E. WILMAR, van Staf Ie A. Brig., overgeplaatst bij het 6 R. V. A. en bestemd voor de functie van hoofdinstructeur, 1 Maart.

Eerste-luitenant J. Hofs, van 22 R. I., gedetacheerd bij de Comm. v. proefw., 1 Maart.

Reserve-kapitein voor spec. diensten bij de Intendance Ir. H. J. MATHLENER LODERUS als zoodanig eervol ontslagen en benoemd tot reserve-kapitein voor spec. diensten bij den Staf der artillerie, met bestemming voor den dienst bij de Artillerie-Inrichtingen. 20 Febr.

Generaal-majoor I. H. REIJNDERS, in zijn rang en ouderdom overgeplaatst bij den Generalen Staf en benoemd tot Chef van dien Staf, 1 Mei.

Kolonel J. H. CARSTENS, Commandant der IIe A. Brig., bij den Staf art. benoemd tot inspecteur van dat wapen, 1 Mei.

Eervol ontslagen.

Luitenant-generaals H. A. SEYFFARDT, Chef van den Generalen Staf.

H. G. WINKELMAN, van het wapen der infanterie en M. Ridder VAN RAPPARD, van het wapen der artillerie (allen 1 Mei).

Generaal-majoor W. R. A. SLICHER, van het wapen der genie (1 Mei).

Kolonel B. D. VAN ERCKELENS, Commandant der IIe I. Brig. (1 Mei). (ben. tot reserve-kolonel bij den Generalen Staf).

Luitenant-kolonels J. H. VAN REEDE, Directeur van de Rijschool, en G. KLINKHAMER, Commandant van het 4 R. V. A. (beiden 1 Mei).

Generaal-majoor T. DE GOEIJEN, Commandant der Ie Divisie, (1 Maart) (benoemd tot reserve-generaal-majoor bij het wapen der infanterie).

Reserve-luitenant-kolonel A. M. DE BLAUW, van het R. G. Tr. (23 Febr.).

Reserve-kapitein C. J. SCHMITS, van het 17 R. I. (16 Maart).

Reserve-kapitein H. VALKENBURG, van het R. K. A. (23 Maart).

Reserve-kapitein Ir. N. SOETEMAN, van het R. G. Tr. (1 Febr.).

Kapiteins C. A. J. VON FRIJTAG DRABBE en IJ. STEENSTRA, zocmede

Eerste-luitenant J. BOOGERD, allen van den Staf inf. (16 Febr.).

Reserve-luitenant-kolonel W. DONKERSLOOT, van Staf IV I. Brig. (1 Maart).

Reserve-kapitein A. DE KOCK, van het 4 R. I. (10 Maart).

Reserve-kapitein E. T. HISSINK, van het R. G. Tr. (23 Febr.).

Majoor-magazijnmeester J. H. VAN VELZEN, van den Staf art. (1 April).

Kapitein-magazijnmeester J. T. LEMAIRE, van den Staf art. (1 Juni).

Eerste-luitenant op nonactiviteit J. O. SIETINGA, van het wapen der artillerie (6 Maart).

Eerste-luitenant J. H. VAN SWINDEN KOOPMANS, van het 7 R. V. A. (1 April).

In actieven dienst hersteld.

Kapiteins J. J. KOOPMAN en J. F. W. HENDRIKSZ, beiden op 1 Maart, onderscheidenlijk bij het 21 R. I. en bij het 18 R. I.

Overleden.

Reserve-kapitein der militaire administratie W. SCHOUTSEN, 25 Januari te Düsseldorf.

Decoratiën.

Kolonel H. DE TONGH, Inspecteur van den Vrijw. landstorm, Commandeur in de Kroonorde van België.

Luitenant-generaal H. A. SEYFFARDT, Chef van den Generalen Staf, Groot-Officier in de Orde van Oranje-Nassau.

NIEUWE REGLEMENTEN EN VOORSCHRIFTEN.**VOORSCHRIFT LICHTE TROEPEN (V.Lt.Tr.).**

Dit voorschrift is het eerst verschijnende van de reeks tactische voorschriften, waarvan de samenstelling door den Minister van Defensie werd opgedragen aan de Tactische-Reglementen-Commissie.

Wij behoeven wel niet te zeggen, dat wij de verschijning van deze eersteling (Kavallerie weit vor!) met vreugde begroeten, temeer waar tot nu toe het gevecht van de lichte troepen, i.c. dat van de Lt. B., in onze Gev. Handl. — in tegenstelling met het gevecht van de andere groote eenheden — uitermate stiefmoederlijk was bedeed (tien bladzijden!).

Het voorschrift geeft in het algemeen aanwijzingen voor het gebruik van lichte troepen; het behandelt meer in het bijzonder het optreden van de Lt. B., van de Verk. A. van een D. G. en van het E. W. van een Div.

Hoofdstuk I „Algemeen” vermeldt de karakteristieken van de verschillende wapens, welke organiek tot de lichte troepen behooren (cavalerie, wielrijders, rijdende artillerie, motorartillerie) en van die, welke tijdelijk daarbij kunnen zijn ingedeeld (luchtstrijdkrachten, infanterie op auto's, enz.). Voorts bevat dit hoofdstuk de beginselen voor het gebruik van lichte troepen.

Ten aanzien van dit laatste brengt het voorschrift het volgende naar voren:

1. De kenmerkende eigenschappen van de lichte troepen zijn: *grootte beweeglijkheid en vuurkracht.*
2. De lichte troepen kunnen van hun groote beweeglijkheid slechts gebruik maken, indien zij over voldoende *operatieruimte* beschikken.
3. Door de geringe getalsterkte hunner onderdeelen zijn de lichte troepen niet in staat tot een optreden in formaties van zoodanige diepte, als voor het voeren van een langdurig gevecht wordt vereischt. Daarom moet hun *noch een doorgevoerden aanval tegen krachtige vuurfronten, noch een langdurig voortgezette verdediging* worden opgedragen.
4. Als *taak* van de lichte troepen noemt het voorschrift: verkenning, beveiliging, rechtstreeksche medewerking aan het gevecht, vervolging en dekken van den terugtocht.

Hoofdstuk II behandelt de Lt.B.

In „Algemeen” vinden wij o.m. vermeld, dat de Lt. B. de voor haar noodige operatieruimte in den regel slechts vindt op de vleugels van het veldleger.

Vervolgens wordt de taak van de Lt.B. in verschillende omstandigheden besproken en worden algemeene bepalingen gegeven omtrent de uitvoering daarvan.

Het komt ons zeer juist voor, dat hier slechts sprake is van *algemeene* bepalingen; immers voor een eenheid als de Lt. B., welke veelal op grooten afstand van de hoofdmacht, zelfstandig en dikwijls onder snel wisselende omstandigheden zal optreden, is het niet gewenscht en ook niet mogelijk, meer dan *algemeene* voorschriften te geven. Niettemin juichen wij het toe, dat deze bepalingen zijn opgenomen, aangezien zij er toe bijdragen, den lezer van het voorschrift een duidelijk beeld van het optreden van de Lt.B. te verschaffen.

Het *gevecht* van de Lt.B. is uitvoerig behandeld. Achtereenvolgens worden bepalingen gegeven voor:

den marsch naar den vijand; den aanval; de vervolging; de verdediging; den terugtocht; het verdragend gevecht.

Ten aanzien van den *marsch naar den vijand* vinden wij de volgende beginselen vermeld.

1. Vooruit: verkenningsorganen.
2. Daarachter: de hoofdmacht, spronggewijze oprukkende van lijn tot lijn en gegroepeerd in eenige marschgroepen.

3. De verkenningsorganen verschaffen den C.Lt.B. tijdig de gegevens voor het treffen van zijn verdere maatregelen ten aanzien van de hoofdmacht.

4. De C.Lt.B. is daardoor in staat:

— in de eerste plaats: te besluiten of hij al dan niet een gevecht wil aangaan (hetzij aanval, hetzij verdediging, hetzij verdragend gevecht);

— in de tweede plaats: indien hij besluit tot het aangaan van een gevecht, zijn brigade te juister tijd, in de meest gunstige richting en in de meest gewenschte groepeerings tot het gevecht te ontwikkelen.

Deze beginselen — hoe vanzelfsprekend zij mogen lijken — kwamen in Hfdst. VII Gev. Handl. niet duidelijk naar voren. De C.Lt.B. was daar nagenoeg uitgeschakeld. De marschgroepen traden geheel zelfstandig op; waren zij eenmaal in marsch gezet, dan kon de C.Lt.B. er niet op rekenen den marschgroeps-Cn. nog nadere bevelen te doen toekomen; hij beschikte nog slechts over een reserve (zie Gev. Handl. p. 361).

Het V.Lt.Tr. stelt zich op een geheel ander standpunt. Dit blijkt in hoofdzaak uit het zeer belangrijke p. 113, waar wij lezen:

„Acht de C.Lt.B., op grond van de ter beschikking staande gegevens omtrent den vijand, het waarschijnlijk, dat de voorhoeden op plaatselijken weerstand zullen stooten, dan zal hij, opdat de marsch niet onnoodig wordt vertraagd, den commandanten van bovenbedoelde marschgroepen een groote mate van zelfstandigheid verleenen en hen machtigen zoo noodig hun geheele marschgroep in te zetten om de door de voorhoede ondervonden weerstand te breken.

Is daarentegen uit verkenningen of op andere wijze gebleken:

— hetzij, dat de voorhoeden vermoedelijk op aaneengesloten weerstand zullen stooten en de taak van de Lichte brigade brengt mede, dat zij dezen weerstand moet breken;

— hetzij, dat een ontmoeting met oprukkende sterke vijandelijke lichte troepen is te wachten;

dan zal de C.Lt.B., met het oog op het aanstaand gevecht, zijn hoofdmacht in de hand moeten houden, den door de marschgroepen aan de voorhoeden te verleenen steun beperken of zelfs aan de commandanten der marschgroepen in eerste linie opdracht verstrekken slechts de gevechtsaanraking tot stand te brengen.”

Voorts lezen wij in p. 42: „... mag de C.Lt.B. zich nimmer tot versnippering van krachten laten verleiden, daar dit oorzaak kan zijn, dat, tegen den wil van den commandant, de onderdeelen der brigade in afzonderlijke gevechten worden gewikkeld en de leiding wordt uitgeschakeld.

Bijeenhouden van de hoofdkrachten der brigade verzekert het tactisch succes en vereenvoudigt, indien de toestand zich wijzigt of een nieuwe opdracht wordt ontvangen, het inzetten van de brigade in een nieuw gekozen richting of in een veranderde groepeerings.”

Wij onderschrijven het in p. 113 neergelegde beginsel geheel. Zoodra ernstige weerstand overwonnen moet worden, moet de Lt.B. *in haar geheel* in gevecht komen. Van zelfstandig optredende marschgroepen mag *dán* geen sprake meer zijn. De C.Lt.B. moet *zelf* het gevecht leiden en de verschillende wapens — in de eerste plaats de cavalerie en wielrijders eenerzijds en de artillerie anderzijds — doen samenwerken ter bereiking van het gevechtsdoel.

Mede in verband daarmee is blijkbaar de eisch gesteld (p. 114), dat de artillerie zoodanig moet worden ingedeeld en verplaatst, dat de C.Lt.B. bij het aangaan van een gevecht, haar desgewenscht, *in haar geheel*, snel *in eigen hand* kan nemen.

Bij den *aanval* geldt als beginsel:

— aanvankelijk: tot stand brengen van de gevechtsaanraking, teneinde den vijand te verkennen en de hoofdmacht in staat te stellen zich achter het aldus door de voorhoede gevormde front tot het gevecht te ontwikkelen;

— daarna: bevechten van een snelle beslissing, door een aanval met zoo sterk mogelijke krachten hetzij op een vijandelijken vleugel, hetzij in een vak van *beperkte* breedte in front.

Behalve deze *hoofdaanval* kunnen een of meer *nevenaanelen* worden ingezet, welke ten doel hebben den hoofdaanval te ondersteunen of op de flanken te beveiligen en den vijand omtrent de juiste plaats van den hoofdaanval te misleiden.

In verband met het vorenstaande vertoont de groepeerings het volgende beeld:

— de *hoofdgevechtsgroep*, welke den hoofdaanval uitvoert;

— een of meer andere *gevechtsgroepen*, welke de(n) *nevenaanel*(en) uitvoeren.

De artillerie steunt in de eerste plaats de hoofdgevechtsgroep. Slechts bij uitzondering zullen ook de overige gevechtsgroepen door artillerie kunnen worden gesteund.

Ook hier derhalve: geen versnippering, doch *concentratie van krachten*, dáár waar de C.Lt.B. de beslissing wil verkrijgen.

Bij de *verdediging* wordt geen onderscheid gemaakt tusschen de vroeger gebruikelijke termen: hardnekkige verdediging, tijdelijke verdediging en bewegelijke verdediging.

In het V.Lt.Tr. wordt — naar onze meening terecht — slechts gesproken van *de* verdediging. Deze draagt voor de Lt. B. *steeds* een tijdelijk karakter. Dit tijdelijke karakter — het voorschrift legt er in p. 178 tot onze groote voldoening den nadruk op — komt echter slechts tot uiting in de door den C.Lt.B. gegeven bevelen; de *troepen* bieden hardnekkig weerstand tot zij *bevel* tot terug gaan ontvangen.

Het is ons meermalen bij oefeningen van onze lichte troepen gebleken, welke verkeerde denkbeelden hieromtrent bestaan. Herhaaldelijk hoorden wij bij een verdediger, zoodra de aanvalleur eenigszins opdrong, de uitdrukking: „Ik kan het hier niet langer houden, dus moet ik terug.”, waarbij hij, die aan het woord was, zich niet er van bewust bleek, dat een troep, welke in gevecht is met een tot op korten afstand doorgedrongen vijand, niet terug *kan* (tenzij in zeer bijzondere omstandigheden) en ook niet terug *mag* (tenzij op bevel).

Als *vertragens* gevecht beschrijft het voorschrift de strijdwijze, welke in Hfdst. VII Gev. Handl. „de beweeglijke verdediging” genoemd wordt.

Dit gedeelte geeft ons geen aanleiding tot bijzondere opmerkingen; slechts betreuren wij het, dat het aanvallend optreden — de Lt.B. kan het vertragens gevecht ook aanvallend voeren — niet uitvoeriger is beschreven.

Ten slotte eenige algemeene opmerkingen.

De *vlotheid*, welke onze lichte troepen moet kenmerken wordt steeds naar voren gebracht. Telkens wordt de nadruk gelegd op de wenschelijkheid van korte, mondelinge bevelen. Herhaaldelijk vinden wij vermeld dat de C.Lt.B. vooruit moet zien, dat hij zich veelvuldig naar voren moet begeven, dat de onder-Cn. doortastend moeten optreden, dat de voorhoede — bij onverwachts op weerstand stooten — zonder aarzelen moet aanvallen, enz.

Met waardeering maken wij voorts nog melding van de wijze waarop de samenwerking met de *artillerie* is besproken. Echter bleek ons bij de bestudeering wederom hoe — eigenlijk ontoelaatbaar — zwak de artillerie van onze Lt.B. is. Uitbreiding van de oorlogsorganisatie van K.R.A. met een tweede motorbatterij van 7 veld is dringend noodig en, naar het ons toeschijnt, zonder overmatig groote kosten, mogelijk. Daardoor zou tevens de eigenaardige verhouding 2 Rn. H.—2 rij. Btn. en 4 Bs.W.—1 mo.Bt. eenigszins worden verbeterd.

*

VOORSCHRIFT GEWEERVECHTEN.

In de Handleiding voor het geweevechten (ontwerp) 1918, was de oefenstof dermate beknopt behandeld, dat het kader daaruit niet voldoende gegevens kon putten, om het onderwijs met vrucht te geven.

Bovendien was de tekst niet door teekeningen of photo's verduidelijkt.

Het gevolg is geweest, dat bij verschillende onderdeelen gebruik werd gemaakt van een bij de stormscholen samengestelde handleiding, welke na afloop van de cursussen op verzoek aan de deelnemers werd verstrekt, terwijl bij andere onderdeelen het gestelde in deel II van het Voorschrift voor lichaamsoefeningen 1920, blz. 53—58, werd gevolgd.

Hierdoor ontstond het bezwaar, dat onderwijs werd gegeven, volgens verschillende systemen.

Het thans ontworpen voorschrift geeft een duidelijk beeld van de wijze, waarop het onderricht moet worden gegeven.

Ook het gebruik van de hulpmiddelen is vollediger omschreven, terwijl bovendien de volgorde, waarin de oefenstof moet worden onderwezen, is opgenomen.

Ten slotte is de tekst verduidelijkt door een aantal photo's, waarop de voornaamste houdingen en handelingen, welke in den tekst zijn omschreven, zoomede enkele hulpmiddelen bij het onderwijs, zijn afgebeeld.

Gezien het feit, dat ook bij de hedendaagsche gevechtsvoering het handgemeen een belangrijke rol is blijven vervullen en dat vaardigheid daarin onmisbaar is om den soldaat met zelfvertrouwen den tegenstander tegemoet te doen treden, voorziet dit nieuwe voorschrift zeer zeker in een behoefte.